

Valintaesitys maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristön käsittelyyn

Hankkeen julkinen nimi	Strategista kasvua muutoksessa
Hakemusnumero	202427
Valintakokouksen päivämäärä	13.6.2023
Hakijan virallinen nimi	Lapin ELY-keskus
Toteuttaja	Lapin ELY-keskus
Toimintalinja	TL4
Erityistavoite	et 4.2 uutta osaamista työelämään
Alkamispäivämäärä	1.12.2023
Päätymispäivämäärä	30.11.2026

Hakijan esittämä kuvaus hankkeen sisällöstä

Hankkeen tarve

Lappilainen yrityskehittäjä **tarvitsee lisää kasvavia ja kansainvälistyviä yrityksiä**. Suomessa yrittäjyyden toimintaympäristön kilpailukyky on vaihteleva eikä aina vertailumaiden tasolla. Perustettavien yritysten määrä on potentiaaliimme nähden alhainen ja vientiä harjoittavien yritysten joukko on pieni ja painottuu suurempiin yrityksiin. Ylipäätään kasvua ja erityisesti voimakasta kasvua tavoittelevien yritysten määrä on pieni. Lapissa kasvuun ja kansainvälistymiseen on halua ja tarvetta, mutta selvityksen mukaan palveluihin ohjautuminen ja esimerkiksi kasvua ja kansainvälistymistä tukevia **palveluita ei tunneta riittävän hyvin eikä niitä siten ole laajasti hyödynnetty**.

Alueellisten kehitysnäkymien 2022 mukaan Lapissa haasteena on saada lappilaiset **yritykset vahvemmin mukaan TKI-toimintaan** ja hyödyntämään tarjolla olevia rahoitusmahdollisuuksia. Yrityksiä on kannustettava rohkeampaan TKI-toimintaan, vahvistamaan TKI-osaamistaan sekä hyödyntämään nykyistä enemmän tutkimustietoa ja TKI-kehittämispalveluja kehittämistoiminnassaan.

Muutoksessa olevalla yrityspalveluverkostolla voidaan vastata yritysten kasvaviin ja kehittyviin osaamistarpeisiin, mutta siihen tarvitaan lappilaisten toimijoiden yhteistä näkemystä, miten yrityspalvelut vastaisivat mahdollisimman tehokkaasti yritysten kasvutarpeisiin. **Yrityspalveluverkosto tarvitsee yhteistä lappilaista näkemystä muutostilanteissa, joista globaalit muutokset ja kriisit muodostavat yrityksiin suuren haasteen mm. tuottavuuden näkökulmasta**. Myös kuntien rooli yritysten kehittämisessä on vahvistumassa hyvinvointialue- ja TEPA24-uudistusten myötä. **Lappiin tarvitaan yrittäjyysstrategia, joka ohjaa lappilaisia yrityspalvelutoimijoita sekä yrittäjyyteen kytkeytyviä toimijoita vastaamaan toimintaympäristön haasteisiin osaamista nostamalla**.

Tavoitteet

1. Hankkeessa **laaditaan Lapin ensimmäinen yrittäjyysstrategia, jolla muodostetaan yhteinen näkemys ja tavoitetila yrittäjyyden edistämisestä ja yritysten palveluverkoston kehittämisestä**.

Lapissa ei ole laadittu yhteistä asiakirjaa ja/tai strategiaa yrittäjyyden edistämiseksi. Yhteinen tahtotila tulee asettaa korkealle lappilaisten yritysten kehittämisessä. Yrittäjyysstrategia laaditaan vuorovaikutteisessa prosessissa toimijaverkoston kanssa. Tavoitteena on, että alueellinen yrityspalvelunäkemys kirkastuu, roolit selkiintyvät, tietoisuus yrityspalveluverkoston palveluista

entisestään parantuu sekä näiden tuloksena yrityksille kyetään tarjoamaan muutostilanteessa osuvampaa palvelua.

2. Hankkeen tavoitteena on yrityspalveluiden edelleen kehittäminen vastaamaan toimintaympäristön asettamiin nopeisiin ja mittaviin muutoksiin, jotka haastavat alueemme yrityksiä.

Lapissa on paljon kehityspotentiaalin omaavia yrityksiä, jotka eivät aktiivisesti hyödynnä julkisia palveluita kehittymisen tukena. Kasvu, kehittyminen ja kansainvälistyminen vaatii usein ulkopuolista tukea yritykselle, jotta kasvu konkretisoituu ja vauhdittuu. Hankkeen tavoitteena on kehittää matalan kynnyksen palveluita, jotka tukevat yritysten muutoskyvykkyyttä ja aktivoivat kehittämissuunnitelmien eteenpäin viemisessä. Yritysten aktivoinnilla ja osaamisen kehittämisellä erilaisten palvelujen avulla voidaan merkittävästi vaikuttaa yritysten muutoskyvykkyyteen, tuottavuuteen, kilpailukykyyn, työhyvinvointiin, sekä kasvu- ja kansainvälistymispyrkimyksiin.

Hankkeen eri toimenpiteillä pyritään tavoittamaan ainakin 500 yritystä. Näitä toimenpiteitä ovat muun muassa aktivointityö, yritysharavointi, viestintä sekä hankkeessa tuotetut palvelut ja klinikat. Hankkeen kilpailuttamiin osaamisen kehittämisen asiantuntijapalveluihin ohjautuu 100 lappilaista yritystä.

3. Hankkeessa pilotoidaan TKI-lähettiläs -toimintamalli, jolla halutaan edistää TKI-toimintaa pk-yrityksissä ja yritysrajoissa.

Toimintamallin kehittämisessä huomioidaan Lapin älykkään erikoistumisen strategian painopisteet. TKI-lähettiläs -toimintamallissa lähtökohtainen tilanne on TKI-intensiteetin nostamisessa Lapin maakunnan alueella.

TKI-lähettilään tehtävänä on tiedottaa, aktivoida ja ohjata yrityksiä, edistää TKI-hankkeiden käynnistymistä sekä nostaa yrityspalveluverkoston TKI-osaamista. Erilaisten etenemispolkujen lisäksi yrityksiä haastetaan ja sparrataan. Toiminnan piiriin valikoidaan yritykset hankkeen edetessä.

Hankkeen tuloksena lappilainen näkemys yrityspalveluista on edelleen jalostunut ja toimijoiden vuoropuhelu tiivistynyt. Lappilaisille yrityksille tarjotaan laadukasta, oikea-aikaista ja vaikuttavaa tukea osaamisen kehittämiseksi. Aktiivisella osaamisen nostolla erilaisten palvelujen avulla voidaan merkittävästi vaikuttaa yritysten kasvu- ja kv-pyrkimyksiin.

Yritysten elinvoimaa, kilpailukykyä sekä kasvua voidaan vauhdittaa mm. seuraavien teemojen vahvistamisella: digitaalisuus ja tietoturvallisuus; kestävä ja vastuullinen yritystoiminta sekä muutoskyvykkyyks; kilpailukyky; tuottavuus; jaksaminen ja työhyvinvointi sekä rekrytointiosaaminen. Näitä osaamisalueita vahvistamalla yrityksellä on hyvät edellytykset vahvistaa työnantajakuvaansa ja siten mm. tavoittaa osaavaa työvoimaa kovenevassa kilpailutilanteessa. Hankkeen tuloksena lappilaisten yritysten ja yritysasiiantuntijoiden TKI-osaaminen on kasvanut ja Lapin TKI-intensiteetin kasvulle on luotu edellytyksiä.

Hanke edistää myös Lappi-sopimusta ja erityisesti sen keskeistä tavoitetta kehittää osaamista vastaamaan toimintaympäristön nopeita muutoksia (erityisesti yritysten kestävän kasvun, kansainvälistymisen, TKI-toiminnan ja tuottavuuden lisäämiseksi).

Toimenpiteet

- 1) Yhteinen lappilainen yrityspalvelunäkemys - Yrittäjyysstrategiatyö

- Verkoston kokoaminen; Yrittäjyysstrategiaprosessiin osallistuu sekä yrityksiä että yrittäjyyteen liittyviä sidosryhmiä kuten Lapin Kauppakamari, Lapin Yrittäjät, Lapin TE-toimisto, Lapin liitto, oppilaitokset sekä kuntatoimijat. Fasilitoidaan yrityspalvelutoimijoille, sidosryhmille ja yrityksille tilaisuus, jolla osallistetaan toimijat strategiatyöhön mukaan.

- Yrittäjyysstrategiatyön kilpailuttamisprosessi. Strategiassa huomioidaan mm. sukupuolten välisen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen sekä kestävä kehityksen periaatteet.

- Yrittäjyysstrategian työpajat , suunnittelu ja fasilitointi yhdessä valitun palveluntuottajan kanssa
- Yrittäjyysstrategian jalkauttaminen ja strategian sisällön levittämistä erilaisten tilaisuuksien sekä viestinnän muodossa
- Kehitetään yrittäjyysstrategian jatkuvan kehittämisen ja seurannan malli sekä määritellään vetovastuu hankkeen jälkeen. Sisältäen strategian ylläpidon, päivittämisen sekä edistämisen.

2) Yritysten johdon ja henkilöstön sekä yrityspalveluverkoston osaamisen vahvistaminen

- Tietopohjan kerääminen ja yritysharavointia
- Yritysten aktivointi, jalkautuminen, kontaktoinnit
- Palveluiden suunnittelu ja pilotointi kerätyn tiedon ja yritysharavoinnin pohjalta
- Yrityspalveluiden kilpailutus: konsultoinnit ja yritysklinikat
- Palveluiden tuottaminen yrityksille
- Yrityspalveluverkoston työpajat
- Hankkeen palvelut kytkeytyvät ajankohtaisiin teemoihin, kuten digitalisaatio, vihreä siirtymä, tuottavuuden kehittäminen, jaksaminen ja työhyvinvointi. Palvelujen sisällöt vahvistavat työelämän laadun kehittämistä neljän pääasiallisen tavoitteen kautta: muutoskyvykyys, tuottavuus, kasvu ja kansainvälistyminen sekä hyvinvointi.

3) TKI-toiminnan vahvistaminen tukee kasvua ja kansainvälistymistä

- Verkoston kanssa yhteistyössä mallinnetaan TKI-lähettilästoiminnan sisältöä, tavoitteita sekä toimintaperiaatteita pilotointia varten
- Verkosto kootaan mm. Arctic Smartness – klustereista; tutkimus- ja koulutusorganisaatioista, julkisista rahoittajista, kaupunkien ja kuntien kehittämisorganisaatioista, alueen yrityksistä
- Muotoillaan TKI-lähettilään asiakastyön työkalusalkkua, esim. kartoitetaan hyödynnettävissä olevia neuvonta-, koulutus- ja rahoitusvälineitä
- Muiden alueiden TKI-aktivointimallien benchmarkkaus
- TKI-lähettilästoiminnan pilotointi
- Yrityspalveluverkoston osaamisen lisääminen TKI-toiminnasta

Tulokset

- Lappiin on syntynyt ensimmäinen Yrittäjyysstrategia tiiviissä yhteistyössä alueen yritysten johdon ja muiden yrityspalvelutoimijoiden kanssa.
- Lappilaisten yritysten osaaminen on vahvistunut erilaisten osaamisen kehittämisen palveluiden kautta, joita hankkeen aikana on toteutettu. Lisäksi yritysten valmiudet käynnistää uusia kehittämistoimia ovat parantuneet.
- TKI-lähettiläsmalli on tarkemmin suunniteltu, testattu, arvioitu ja edelleen palautteiden pohjalta kehitetty ja kuvattu toimintamalliksi sekä selvitetty toiminnan jatkuvuus. Toimintamallin kokemuksia on jaettu verkostoille niin alueellisesti kuin valtakunnallisesti.
- Alueen TKI-intensiteetti on kasvanut erilaisten koulutusten, konsultointien, viestinnän sekä TKI-lähettilästoiminnan tuloksena.
- Yritysten kasvu- ja kansainvälistymisvalmiudet ovat vahvistuneet sekä koulutuspalvelujen että TKI-lähettilästoiminnan tuloksena.
- Yrityspalvelujen tavoitettavuus on parantunut ja osaaminen on kehittynyt

Hankkeen varsinaiseen kohderyhmään kuuluu lappilaisten yritysten johtoa ja henkilöstöä, joka edustavat seuraavanlaisia yrityksiä:

- kasvuhakuiset
- kansainvälistyvät
- TKI -orientoituneet yritykset
- 2-4 vuotta toimineet yritykset
- naisryttäjät
- maahanmuuttajataustaiset yritykset.

Lisäksi hankkeen kohderyhmänä ovat lappilaiset yrityskehittäjät ja yrityspalveluverkosto.

Asiantuntijapalveluihin osallistuvia yrityksiä 100, asiantuntijapalvelut ovat yrityksille de minimis -tukea Kontaktoitavia ja aktivoitavia yrityksiä 1500.

Lisätietoja hakemuksesta

Kustannusarvion jakaantuminen:	EU+valtio	Kokonaiskustannukset
Palkat 776 871 €	1 147 437 €	1 147 437 €
Matkat 30 000 €		
Ostopalvelut 265 500 €		
FR 7% 75 066 €		

Kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma

Hankkeen kustannusarvio yhteensä	1 147 437 €
Hankkeen rahoitussuunnitelma yhteensä	1 147 437 €
Hankkeelle esitetty tuen enimmäismäärä	1 147 437 €,100 %

Rahoittajan arvio hankkeesta

Hakemuksessa on erityistavoitteen mukaisia sisältöjä kuten yritysten muutoskyvykkyyden tukeminen, osaamisen kehittäminen, lisäarvo nykyisiin palveluihin ja verkostoituminen . Kyseessä ei ole aivan tyyppillinen 4.2 hanke. Hanke on kuitenkin Lapin aluekehityksen kannalta merkittävä ja vastaa niihin tarpeisiin, joita aiemmissakin hankkeissa on yritysrajapinnassa havaittu. Osaamisen kehittäminen on huomioitu hakemuksessa läpi linjan on keskeinen osa sitä.

Hakemus on Uudistuva ja osaava Suomi RR-ohjelman ja valitun erityistavoitteen mukainen. Hakemus täyttää yleiset valintaperusteet ja on saanut erityisistä valintaperusteista 24/47 pistettä.

100%:n tuki voidaan myöntää erityisistä syistä Rahoituslaki 17§ 1 mom.

Ratkaisun perustelut ja jatkotoimenpiteet

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen EURA-rahoituskokous 20.6.2023
Lapin MYRS:n hanketyöryhmä 12.9.2023
Lapin MYRS 28.9.2023
Lapin MYR 30.10.2023

Rahoittaja puoltaa hakemuksen hyväksymistä